

รายงานการศึกษาเพื่อพัฒนาป่าชุมชน
กรณีศึกษา

การสำรวจสวนโบราณในพื้นที่หมู่บ้านแนวกันชน
ที่ป่าชุมชนบ้านลำใน
หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านนา กิ่งอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง
Exploration ancient gardens in the bumping areas of villages
At Ban Lamnai Community forest
Moo 2 Tambon Banna Sub – district Srinakarin Pattalung Prouince.

พีระชัย สุขเกื้อ

Peerachai Sookkoua

ฝ่ายป่าชุมชน สำนักงานป่าไม้เขตสงขลา

กรมป่าไม้

พ.ศ. 2544

การสำรวจสวนโบราณและทัศนคติในการใช้ประโยชน์พืชพื้นบ้าน
ที่ป่าชุมชนบ้านลำไย
พริษฐ์ สุขเกื้อ

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงประวัติความเป็นมาของบ้านลำไยและการจัดการพื้นที่สวนโบราณ ที่เป็นของราษฎรให้เป็นพื้นที่ป่าชุมชน ตลอดจนการรู้จักการใช้ประโยชน์พืชพื้นบ้านเพื่อยังชีพและเศรษฐกิจ พร้อมทั้งปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อทัศนคติที่ชุมชนมีต่อพืชพื้นบ้าน โดยเดินสำรวจการสัมภาษณ์และสุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามจำนวน 50 ชุด

จากการศึกษาพบว่า เดิมบ้านลำไยเคยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่างๆ เช่น อุทกภัยภูเขาถล่ม กลุ่มผู้มีอิทธิพลลักลอบตัดไม้ทำลายป่า สถานที่ห่างไกล การคมนาคมยากลำบาก จึงมีความจำเป็นต้องพึ่งตนเอง และเมื่อป่าถูกทำลายไปมาก ทำให้เห็นความสำคัญของน้ำและป่าไม้ พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ จึงก่อตั้งตนเองเป็นหมู่บ้านรักษ่าป่าขึ้นโดยมีคณะกรรมการในการดูแลรักษาป่าและปลูกป่า รวมทั้งการใช้ประโยชน์พื้นที่สวนโบราณที่มีการปลูกผลไม้ และพันธุ์ไม้ป่าผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ใช้ประโยชน์ในรูปแบบป่าชุมชนอีกด้วย ปัจจุบันบ้านลำไยมีครัวเรือนทั้งสิ้น 57 ครัวเรือน สมาชิกเป็นชาย 113 คน เป็นหญิง 110 คน ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพหลักในการทำเกษตรเป็นสวนผลไม้และยางพารา โดยมีรายได้เฉลี่ย ต่อคน ประมาณ 54,000 – 57,000 บาท/ปี มีพื้นที่เป็นสวนโบราณที่ปลูกผลไม้และพรรณไม้ตามธรรมชาติรวมกันประมาณ 5,000 ไร่ มีการเก็บหาพืชพื้นบ้านเพื่อใช้ประโยชน์ในครัวเรือน และบางชนิดก็สามารถทำรายได้ให้แก่ชุมชน รวมทั้งมีการนำผักกูดซึ่งเป็นพืชป่าพื้นบ้านมาปลูกขายเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญทำรายได้แก่เกษตรกรผู้ปลูก เฉลี่ยวันละ 250 – 300 บาท/ไร่ ในส่วนของการตอบคำถามด้านทัศนคติพบว่าตัวแทนครัวเรือนทั้งหมดมีทัศนคติต่อพืชพื้นบ้านและสวนโบราณในทางบวก (+) และเมื่อมีการทดสอบถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการให้คะแนนพบว่า มีเพียง 1 ปัจจัย ที่มีผลต่อการให้คะแนน คือ การเป็นเจ้าของสวนโบราณ

คำหลัก : ป่าชุมชน, สวนโบราณ, พืชพื้นบ้าน, ผักกูด, ทัศนคติ